

ÜNİTE 5

MİRAS KAVRAMI ve MİRAS HUKUKU

**YASAL MİRASÇILAR
ATANMIŞ MİRASÇILAR
MİRASIN GEÇMESİ**

- Miras hukuku, bir gerçek kişinin ölmesi durumunda para ile ölçülebilen hak ve borçlarının, yani malvarlığının kimlere ne oranda ve ne şekilde geçeceğini düzenleyen hukuk kurallarından oluşmuş bir hukuk dalıdır.

TANIM

- Tereke miras bırakanın malvarlığına dahil olan ve mirasçılara geçen hak ve borçları kapsar. Buna özellikle aile ve kişiler hukukuna ilişkin haklar girmez.
- **Terekeye dahil haklar:** Ayni haklar (mülkiyet, sınırlı ayni haklar), borçlar hukukuna ait ilişkiler (hak ve borçlar-sözleşme, haksız fiil, sebepsiz zenginleşmeden doğan haklar), fikri haklar.
- **Terekeye dâhil olmayan haklar:** Oturma, intifa, vekâlet, hizmet, kira, ariyet, komisyon, kişiye bağlı haklar.

MİRAS HUKUKUNDA KULLANILAN TEMEL KAVRAMLAR

Miras hukukunun temel kavramları

- Ölüm
- Miras bırakan (vasiyet eden)
- Mirasçı
 - i. Yasal ve Atanmış mirasçı
 - ii. Saklı pay mirasçıları
- Belirli mal vasiyeti =vasiyet alacaklısı

Soru: Tüzel kişiler ve ya hayvanlar mirasçı ve ya mirasbırakan olabilir mi?

MİRASÇILAR

YASAL
MİRASÇILAR

ATANMIŞ
MİRASÇILAR

KAN
HISIMLARI

EŞ

DEVLET

EVLATLIK

MİRASÇILAR

YASAL MİRASÇILAR

- *Yasal mirasçılar*, kanun koyucunun tayin ettiği mirasçılardır. Bunların mirasçılık sıfatı miras bırakanın iradesinden değil kanun koyucunun iradesinden kaynaklanır.
 - Yasal mirasçılar ilk olarak miras bırakanın hısımlarıdır. Bunların yanında sağ kalan eşin ve devletin de mirasçılığı bulunmaktadır.
-

HISIMLIK TÜRLEĐİ

- Hıslımlıktan doğan yasal mirasçılarının tespitiinde zümre sisteminden yararlanılır. *Zümre Sistemi*, bir kişiden üreyenlerin, o kişiyle birlikte meydana getirdiği hıslımlık topluluğudur.
- Bu anlamda birinci, ikinci ve üçüncü zümre miras bırakanın mirasçısıdır. Dördüncü ve beşinci zümreler mirasçı olmazlar.

ZÜMRE SİSTEMİ

2.DERECE

A'NIN
ANNE ve
BABASI

ZÜMRELER

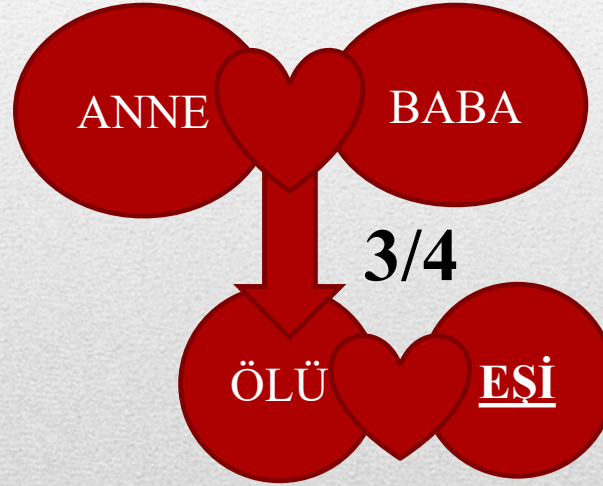
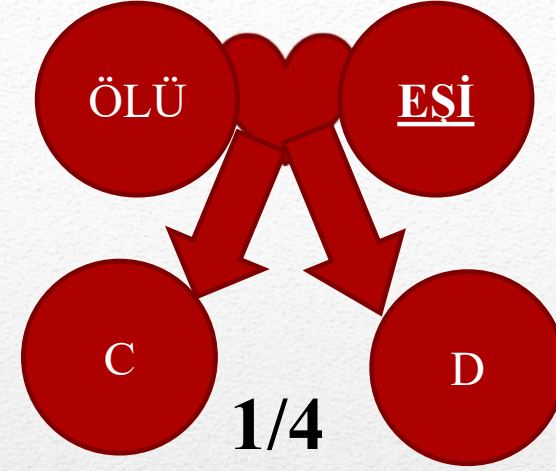
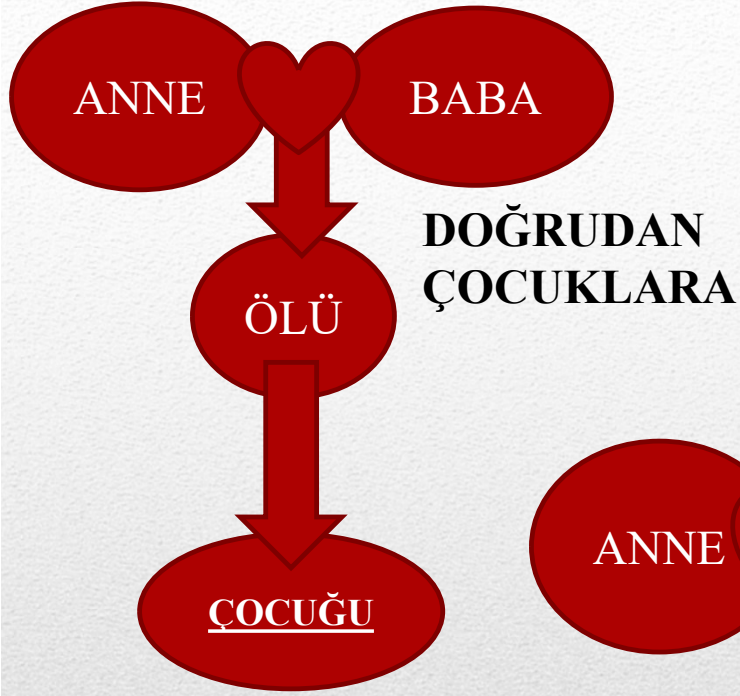
A

1.DERECE

Çocuk B

Çocuk C

KAN HISIMLARININ MİRASÇILIĞI

SAĞ KALAN EŞİN MİRASÇILIĞI

- EVLATLIK KAN HISMI GİBİ MİRASÇI OLUR.
- AMA MİRASÇILIĞI TEK TARAFLIDIR.
 - YANI EVLAT EDİNEREN EVLATLIĞIN MİRASÇISI OLAMAZ
- KENDİ ASIL AİLESİNDEKİ MİRASÇILIĞI DA DEVAM EDER.

EVLATLIĞIN MİRASÇILIĞI

ÖLÜME BAĞLI TASARRUF ŞEKİLLERİ

VASİYET

(15 Yaş ve üstü,
ayırt etme gücüne
sahip)

RESMİ VASİYET

(Sulh Hakimi veya
Noter)

ELYAZILI VASİYET

(Tarih ve İmza)

SÖZLÜ VASİYET

(Yakın Ölüm
Tehlikesi, İki Kişi)

MİRAS SÖZLEŞMESİ

Resmi vasiyetname
şeklinde düzenlenir.
Çift taraflıdır.

MİRASÇI ATAMA

- Atanmış mirasçılar, mirasta hak sahipliğini miras bırakanın iradesinden alır.
- Bu tip mirasçılığın doğması için miras bırakanın geçerli bir irade açıklaması mevcut olmalıdır.
(ÖLÜME BAĞLI TASARRUF)

ATANMIŞ MİRASÇILAR

Vasiyetname yapabilmek için miras bırakının en az 15 yaşını tamamlanmış olması ve ayırt etme gücüne sahip olması aranır.

Miras sözleşmesi yapabilmek için miras bırakının ergin olması, ayırt etme gücüne sahip olması ve kısıtlı olmaması aranır (tam ehliyet).

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR

- Ölüme bağlı bir tasarruf olmaksızın mirasın geçmesi halinde sadece yasal mirasçılar mirasa hak kazanırlar. Yasal mirasçılar kanunda kendileri için öngörölen paylara sahip olurlar. Eş ve yasal mirasçının olmaması halinde devlet mirası kazanır.
- Ölüme bağlı bir tasarrufla mirasın geçmesi halinde saklı paylı mirasçıların saklı payına dokunulamaz.

MİRASIN MİRASÇILARA GEÇMESİ

- ALTSOY İÇİN YASAL MİRAS PAYININ YARISI
- ANA VE BABADAN HER BİR İÇİN YASAL MİRAS PAYININ DÖRTTE BİRİ
- SAĞ KALAN EŞ İÇİN, ALTSOY VEYA ANA VE BABA ZÜMRESİYLE BİRLİKTE MİRASÇI OLMASI HALİNDE YASAL MİRAS PAYININ TAMAMI, DİĞER HALLERDE YASAL MİRAS PAYININ DÖRTTE ÜÇÜ

SAKLI PAYLAR

TENKİS
DAVASI

MUVAZAALI
İŞLEMLER

SAKLI PAY ORTADAN KALDIRILAMAZ

TENKİS DAVASI

- Saklı paylı mirasçının payını alıncaya kadar yapılan ölüme bağlı tasarruflarda indirmeye gidilir. *Tenkis*, miras bırakanın tasarruf özgürlüğünü aşması halinde başvurulmuş bir dava yoludur.
 - Tenkis davası, yenilik doğuran davadır. Tenkisten sadece davayı açan yararlanır ve bu dava ile sadece dava kime karşı açılmışsa o kişiye düşen oran istenir.
 - Bu davanın açılabilmesi için mirasçının saklı payına tecavüz edilmiş olması gerekir.
-

MİRAS BIRAKANIN ÖLÜMÜ ANINDA SAĞ OLMAK

- Muristen önce ölenler mirasçı olamazlar. !

MİRASTAN YOKSUN OLMAMAK

- Miras bırakını öldürmek veya öldürmeye teşebbüs etmek
- Miras bırakanı ölüme bağlı tasarruf yapamayacak hale getirmek
- Ölüme bağlı tasarruf yapması veya bunu değiştirmesi için hile ve zorlama kullanmak
- Ölüme bağlı tasarrufu ortadan kaldırmak ve bozmak

MİRASA EHLİYET

MİRASÇININ MİRAS BIRAKANA VEYA
MİRAS BIRAKANIN YAKINLARINDAN
BİRİNE KARŞI AĞIR BİR SUÇ
İŞLEMESİ

MİRASÇININ, MİRAS BIRAKANA VEYA
MİRAS BIRAKANIN AİLESİ ÜYELERİNE
KARŞI AİLE HUKUKUNDAN DOĞAN
YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ YERİNE
GETİRMEMESİ

MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA

YASAL MİRASÇILAR

- KÜLLİ HALEFİYET

VASİYET ALACAKLISI

- TALEP HAKKI

MİRASIN KAZANILMASI

KÜLLİ HALEFİYET

- Bir kimsenin ölümü ile terekesi onun mirasçılarına geçer. Terekedeki haklar ve borçlar bir bütün (kül) olarak intikal eder. Buna *külli halefiyet*; mirasçı olana da *külli halef* denir.
 - Külli halefiyette, miras ölümle birlikte herhangi bir hukuki işlem yapmaya gerek kalmadan yani kendiliğinden, kanun gereği intikal eder.
-

KENDİLİĞİNDEN ve DOĐRUDAN

BÜTÜN (KÜLLİ) OLARAK

MİRAS BIRKANIN BORÇLARINDAN KİŞİSEL
SORUMLULUK

ELBİRLİĞİ MÜLKİYETİ (MİRAS ORTAKLIĐI)

MÜTESELSİL SORUMLULUK

KÜLLİ HALEFİYET

- **MİRASÇILIK BELGESİ (VERASET İLAMI)**

- **SULH MAHKEMESİ**

- NÜFUS KAYDINI GETİRTİR
- TANIK DİNLEYEBİLİR
- MİRASTAKİ PAYLARINI GÖSTERİR

- **NOTER**

- NÜFUS KAYDINA GÖRE MİRASÇILIK BELGESİ VERİR

MİRASÇILIK SIFATININ İSPATI
